

Núm. cat. OE 34

Buste de femme rétrospectif dévoré par les fourmis et les cuillères

Bust de dona retrospectiu devorat per les formigues i les culleres

Bust de dona retrospectiu devorat per les formigues

Versió original única

© Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, VEGAP, Figueres, 2019. Eric Schaal
© Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2019

Data:	1939
Tècnica:	Assemblatge
Dimensions:	Desconegudes
Localització:	Desapareguda / Obra efímera

Descripció

És la darrera versió del *Bust de dona retrospectiu* documentada fins avui. Aquesta obra s'ha pogut identificar gràcies a una fotografia d'Eric Schaal, conservada a l'arxiu del Centre d'Estudis Dalinians. Amb diferència, es tracta d'una de les versions en què es pot apreciar de manera més clara la contínua transformació de l'obra original del 1933. Dalí incorpora una mandíbula de tauró en el cap del bust, potser la mateixa que anteriorment havia fet servir en un dels maniquins del *Taxi plujós* de l'*Exposition internationale du surréalisme* del 1938. El zoòtrop presenta una successió d'homes amb paraigües, un motiu ben diferent al que s'observa en la versió presentada a Londres l'any anterior. L'artista culmina aquesta nova creació efímera amb l'afegit de culleres, un cargol i una closca d'ou trencada en el tors del bust. Aquests elements es poden relacionar igualment amb la iconografia del maniquí de la instal·lació daliniana del *Passage des Panoramas*, presentada amb motiu de l'exposició del 1938 que s'acaba de citar.

Observacions

El títol d'aquesta obra prové d'un manuscrit en què Dalí fa referència a les obres seleccionades per a l'exposició *Salvador Dalí 1939* a les Julien Levy Galleries de Nova York. L'artista s'hi refereix dues vegades, i es detecten dos títols amb lleugeres variants: "Buste de femme rétrospectif dévoré par le fourmi et les cuillères" i "Buste de femme rétrospectif dévoré par les fourmis". S'ha seleccionat el primer com a títol original, i s'ha esmenat "le fourmi" per "les fourmis".

Exposicions

- 1939, New York, Julien Levy Gallery, *Salvador Dali 1939*, 21/03/1939 - 18/04/1939, fora de catàleg

Bibliografia

- "All show opens at Levy Gallery", *New York Times*, 21/03/1939, New York, NY
- Robert M. Coates, "The art galleries", *The New Yorker*, vol. XV, no. 7, 01-07/04/1939, New York, NY, p. 56
- Montse Aguer i Teixidor, Marc Aufraise, *Dalí versus Schaal*, Distribucions d'Art Surrealista (DAS), [Figueres], 2006, p. [54], il·l.
- *Salvador Dalí - Surrealisti! = Salvador Dalí - Surrealist!*, Espoo Museum of Modern Art, Fundació Gala-Salvador Dalí, Espoo, Figueres, 2007, p. 231, il·l.
- Montse Aguer, Jean-Michel Bouhours, Laura Bartolomé, *Bust de dona retrospectiu 1933/1976-1977*, Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2015, p. 45, 64, il·l.
- Montse Aguer, Jean-Michel Bouhours, Laura Bartolomé, *Busto de mujer retrospectivo 1933/1976-1977*, Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2015, p. 45, 64, il·l.
- Montse Aguer, Jean-Michel Bouhours, Laura Bartolomé, *Buste de femme rétrospectif 1933/1976-1977*, Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2015, p. 45, 64, il·l.
- Montse Aguer, Jean-Michel Bouhours, Laura Bartolomé, *Retrospective bust of a woman 1933/1976-1977*, Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2015, p. 45, 64, il·l.

Gestió de drets de reproducció

Els drets de propietat intel·lectual de les obres de Salvador Dalí i, per tant, de les reproduïdes en aquesta pàgina web, són titularitat de l'Estat Espanyol, cedits en exclusiva a la Fundació Gala - Salvador Dalí.

D'acord amb la legislació vigent en matèria de propietat intel·lectual, queda prohibida la reproducció (total o parcial), la distribució, la transformació, la comunicació pública, la posada a disposició interactiva, així com qualsevol altra explotació, per qualsevol mitjà, de les obres contingudes en aquesta pàgina web.

Qualsevol explotació de les obres de Salvador Dalí queda subjecta a la necessitat de sol·licitar autorització prèvia a VEGAP (91 532 66 32/ 93 201 03 31; www.vegap.es) i d'obtenir la corresponent llicència. La infracció dels drets de propietat intel·lectual de les obres de Salvador Dalí serà perseguida d'acord amb la legislació vigent.